

СЕКЦІЯ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

УДК 657.3

Зоря О.П.

канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З НАДАННЯМ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Ломбард - це фінансова установа, яка на підставі ліцензії на діяльність ломбарду має право надавати фізичним особам фінансові послуги з надання коштів та банківських металів у кредит у вигляді ломбардних кредитів.

Ломбардний кредит - кредит, що надається виключно ломбардами виключно фізичним особам виключно під заставу рухомого майна з урахуванням вимог, встановлених Законом «Про фінансові послуги та фінансові компанії» до договору про надання ломбардного кредиту та виконання зобов'язань за таким договором, а також інших вимог, встановлених до діяльності ломбардів.

Перелік видів діяльності ломбарду, вимоги до ломбарду для надання фінансових послуг, вимоги до облікової та реєструючої системи ломбарду визначає Закон України № 5065 «Про фінансові послуги та фінансові компанії» від 14.12.2021 р., який визначає правовий статус ломбардів, організаційно-правові засади їх створення, діяльності, реорганізації та припинення діяльності з надання фінансових послуг, а також повноваження Регулятора щодо державного регулювання та нагляду за такими установами.

Ломбард має право надавати фізичним особам також такі фінансові послуги:

- 1) фінансові платіжні послуги з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів;
- 2) торгівля валютними цінностями в готівковій формі.

Ломбард має право надавати фізичним особам фінансову платіжну послугу з переказу коштів без відкриття рахунку та/або із здійснення еквайрингу платіжних інструментів на підставі ліцензії на діяльність ломбарду лише за умови, що така фінансова послуга поєднується з основною діяльністю ломбарду.

Ломбард має право надавати фінансову послугу з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та фінансові платіжні послуги, якщо вони є валютними операціями, за умови отримання ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій згідно з вимогами, встановленими Законом України «Про валюту і валютні операції».

Для включення до ліцензії на діяльність ломбарду фінансової послуги такий ломбард повинен відповідати вимогам, встановленим законом та

нормативно-правовими актами Регулятора, до діяльності з надання відповідної фінансової послуги.

Ломбард зобов'язаний мати свій веб-сайт (веб-сторінку) та розміщувати на ньому інформацію, визначену законом та нормативно-правовими актами Регулятора.

Для ведення бухгалтерського обліку господарських операцій, що пов'язані з наданням ломбардами фінансових послуг, рекомендується використовувати такі рахунки та субрахунки: на отримане в заставу майно у ломбарда не виникає право власності, тому він обліковує його вартість (зазначену в договорі застави) на позабалансовому субрахунку 06.1 «Майно, отримане в заставу» за оціночною вартістю.

Облік операцій із заставниками рекомендується вести на таких субрахунках:

- субрахунок 377.1 «Розрахунки за наданими фінансовими кредитами»;
- субрахунок 377.2 «Розрахунки зі страхування майна»;
- субрахунок 373.1 «Розрахунки за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами»;
- субрахунок 374.1 «Розрахунки за нарахованими сумами пені»;
- субрахунок 685.1 «Розрахунки зі страховими організаціями за операціями страхування майна, наданого у заставу»;
- субрахунок 685.2 «Розрахунки із заставидавцем за операціями реалізації майна, наданого у заставу».

При зверненні стягнення на предмет застави його визнають активом і обліковують на субрахунку 281 «Товари на складі» за справедливою вартістю (яка може відповідати вартості, зазначеної в договорі застави).

При реалізації предмета застави визнають:

- дохід, який оцінюють за справедливою вартістю, яка отримана або повинна бути отримана;
- витрати (одночасно з визнанням доходу) з метою дотримання так званого принципу відповідності доходів і витрат.

Визнані доходи і витрати відповідно відображають на субрахунках 702 «Дохід від реалізації товарів» і 902 «Собівартість реалізованих товарів».